

27.05.2019

Asia/6

§ 18

Katsaus Kaikkien Stadi – Helsingin kotouttamisohjelman 2017-2021 toteutumiseen

HEL 2018-001892 T 00 01 06

Päätös

Kaupunginhallituksen elinkeinojaosto merkitsi tiedoksi katsauksen Kaikkien Stadi – Helsingin kotouttamisohjelman 2017-2021 toteutumiseen.

Käsittely

Asian aikana kuultavana oli erityissuunnittelija Laura Kyntölä. Asiantuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Esittelijä

elinkeinojohtaja
Marja-Leena Rinkineva

Lisätiedot

Laura Kyntölä, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36666
laura.kyntola(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Kotouttamisohjelman raportti
- 2 Kotouttamisohjelma 2017-2021

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Helsingin kaupunkistrategiassa on linjattu vuosille 2017-2021 maahanmuuttoon liittyviä tavoitteita, jotka on viety osaksi Helsingin kotoutumislain (1386/2010) 32§:n mukaan laadittavaa kotouttamisohjelmaa. Strategian mukaan Helsinki palvelee kansainvälisesti orientoituneena metropolina muualta tulevia, edistää suvaitsevaisuutta ja monimuotoisuutta sekä panostaa maahanmuuttajien osaamisen hyödyntämiseen työmarkkinoilla ja laajemmin yhteiskunnassa.

Hallintosäännön 8 luvun 2 §:n 3 kohdan mukaan kaupunginhallituksen elinkeinojaosto päättää maahanmuuttoa koskevista periaatteista sekä

seuraa niiden toteutumista. Kaupunginhallituksen elinkeinojaosto on hyväksynyt strategian mukaiset kotouttamisohjelman periaatteet kokouksessaan (7/2918, 4§) 28.5.2018. Samalla on päätetty, että kotouttamisohjelman seuranta tehdään osana kaupunkistrategian toteutumisista sekä säännöllisillä tilannekatsauksilla kaupunginhallituksen elinkeinojaostossa.

Helsingin kotouttamisohjelma 2017–2021

Kotouttamisohjelma on jaettu neljään teemaan, jotka pitävät sisällään yksitoista toimenpidekokonaisuutta. Teemat ovat:

1. Helsinki on osaavan työvoiman kaupunki
2. Helsinki on maailman vaikuttavin paikka oppia
3. Helsinki on avoin ja osallistava
4. Helsinki ehkäisee eriarvoistumista

Kotouttamisohjelman hyväksymisestä on kulunut vuosi ja suurin osa suunnitelluista toimenpiteistä on ajoitettu kestoaltaan koko strategiakauden ajalle. Pääosin ohjelmassa esitetyt toimenpiteet ovat käynnistyneet suunnitellusti; ainoan poikkeuksen muodostavat ne sosiaali- ja terveystoimen toimenpiteet, joiden toteutuminen on ollut sidoksissa maakuntahallinnon suunnitteluun ja syntymiseen. Vasta käynnistymäisillään olevia toimenpiteitä on ohjelmassa seitsemän, joista kolme liittyy työllisyydenhoidon toimenpiteisiin, kaksi osallisuuden ja kulttuurin toimenpiteisiin ja kaksi sosiaali- ja terveystoimialan toimenpidekokonaisuuteen. Pääosin toimenpiteiden käynnistyminen on viivästynyt resurssihaasteiden, rekrytointien viivästymiseen tai haetun rahoituksen odottamisen vuoksi. Näissäkin toimenpiteissä suunnittelutyö on kuitenkin käynnistynyt kevään 2019 aikana ja niiden odotetaan toteutuvan toivotusti strategiakauden loppuun mennessä.

Helsinki on osaavan työvoiman kaupunki

Työllisyyttä edistävien toimenpiteiden osalta on kehitetty erityisesti omakielistä ohjausta ja neuvontaa. Yrittäjyyden edistämiseksi ulkomaalaistaustaisille helsinkiläisille on kehitetty uudenlaisia yrittäjyyspolkuja eri kotoutumisen vaiheisiin ja ulkomaalaistaustaisten yrittäjien verkostoitumismahdollisuuksia on lisätty hyödyntämällä digitaalisia alustoja. Stadin osaamiskeskuksen osalta asiakasmäärätavoitteet saavutettiin vuoden 2018 osalta ja asiakkaat myös ohjautuivat työhön tai koulutukseen kotouttamisohjelmassa asetettujen määrällisten tavoitteiden mukaisesti.

Helsingin kaupungin sekä työ- ja elinkeinoministeriön kansainvälisten osaajien maahanmuuttoa ja asettautumista edistävä Talent boost -yhteistyö on käynnistymässä keväällä 2019 toteutettavan yli kolmen mil-

joonan euron hankehaun avulla. Kansainvälisten osaajien asettautumispalveluja on kehitetty edelleen International House Helsinki -palvelun toimintaa vakiinnuttamalla.

Ulkomaalaistaustaisen henkilöstön suomen kielen taidon kehittymistä on tuettu urakehityksen mahdollistamiseksi muun muassa järjestämällä suomi toisena kielenä -pilottikoulutuksia sosiaali- ja terveystoimialan henkilöstölle syksystä 2018 alkaen. Suomen kielen oppimisesta osana työtehtäviä teetettiin vuoden 2018 lopussa Työterveyslaitoksen toteuttama selvitys, jonka perusteella koulutusta on laajennettu ja kehitetty edelleen.

Henkilöstön kehittämisen osalta, kaupunki on myös mukana Metropolian koordinoimassa ja opetushallituksen rahoittamassa Osaaminen käyttöön Suomessa -hankkeessa, jossa kehitetään pääkaupunkiseudun korkeasti koulutettujen maahanmuuttajien kotoutumisen edistämisen ekosysteemiä. Lisäksi hankkeessa luodaan urapolkuja EU-ETA-maiden sairaanhoitajien sekä Suomen ulkopuolella koulutuksensa saaneiden lastentarhanopettajien päteväyttämiseksi työntekijöiksi kaupungille. Korkeakouluharjoittelijoiden palkkaamiseen varatusta määrärahasta osa on varattu hankkeessa mukana olevien pätevytyjien harjoittelun toteuttamiseksi.

Helsinki on maailman vaikuttavin paikka oppia

Kotouttamisohjelman osana luotiin Maahanmuuttajien kasvatuksen ja koulutuksen kehittämissuunnitelma (Make), joka ulottuu varhaiskasvatuksesta aikuiskoulutukseen. Tavoitteena ohjelmalla on, että kaikilla helsinkiläisillä on yhdenvertaiset mahdollisuudet kasvatukseen, koulutukseen ja työelämään. Lisäksi tavoitteena on, että oppimisympäristöt, pedagogiset ratkaisut ja ohjaus edistävät sitä, että ulkomaalaistaustaisten oppimistulokset paranevat vastaamaan kantaväestön oppimistuloksia. Tavoitteena on myös lisätä toimialan henkilöstön osaamista kielitietoisuudesta, osaamisen tunnistamisesta sekä rasismien ja syrjinnän ehkäisystä. Lisäksi tavoitteena on lisätä ulkomaalaistaustaisten työntekijöiden määrää toimialan palveluksessa.

Suunnitelma sisältää yhteensä 18 toimenpidekokonaisuutta, joista suurin osa on käynnistynyt helmikuun 2019 alusta, kun suunnitelman erillisrahoitukset varmistuivat. Ohjelman toteuttaminen on käynnistynyt laajalla kierroksella toimialan johdossa ja toimipisteiden johdossa sekä vastuuhenkilöiden tapaamisilla. Kaikki toimenpidekokonaisuuksista käynnistyvät kevään 2019 aikana ja erillisrahoituksilla toteutettavat rekrytoinnit ovat käynnissä. Kevään aikana kehitetään myös ohjelman seurannan ja arvioinnin pohjaa ja mittareita.

Helsinki on avoin ja osallistava

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

Avointa ja osallistavaa Helsinkiä edistävät toimenpiteet ovat käynnistyneet pääasiassa vuoden 2018 aikana. Osallisuuden kehittämisen toimenpidekokonaisuudessa Minun silmin, sinun silmin -koulutuskokonaisuutta on levitetty perusasteen kouluihin ja koulutuksen vaikuttavuutta seurataan tutkimusyhteistyön avulla. Ulkomaalaistaustaisten helsinkiläisten mahdollisuuksia osallistua osallistavan budjetoinnin tilaisuuksiin edistettiin muun muassa järjestämällä tilaisuuksia yhteistyössä maahanmuuttajajärjestöjen kanssa. Osallistavan budjetoinnin markkinointia ja on myös kohdennettu ulkomaalaistaustaisille tuottamalla tekstitettyjä videoita sekä esitteitä eri kielillä. Järjestöyhteistyön kehittämistyö puolestaan käynnistyy kansliavetoisena kevään 2019 aikana.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalla on aloitettu selvitystyö siitä, kuinka monimuotoisuuden edistämisen tulisi näkyä toimialalla. Samalla toimialalle on luotu yhdenvertaisuussuunnitelma ja viestinnän sekä markkinoinnin toimialayhteistä mallia on alettu kehittää sovitusti Yleisten kulttuuripalveluiden moninaisuuden tilanneselvitykseen perustuvat toimenpide-ehdotukset ovat käsittelyssä keväällä 2019.

Kaupungin taidemuseo HAMin, kaupunginmuseon ja Yleisten kulttuuripalvelujen Annantalon yhteistyössä järjestämiä valmistavien luokkien kulttuurikursseja on järjestetty vuosina 2017-2019 kolmella eri teemalla. Kurseilla tutustutaan uuden kotikaupungin kulttuurin paikkoihin ja sisältöihin retkeilemällä ja itse tehden. Suositteja kurseja ei ole pystytty järjestämään tarvetta vastaavasti. Kaupunginmuseon suomen kielen työpajat ovat suunnitteluvaiheessa. Työpajoissa suomea tullaan opiskelemaan ryhmissä museon kuvakokoelmien ja näyttelyiden avulla. Kohtaamiskahviloiden suunnittelu on aloitettu osallistuvien ydinpalvelujen ja yhteiskumppaneiden yhteistyönä ja työ valmistuu aikataulussa vuoden 2019 aikana. Kirjasto on kehittänyt ja testannut lasten omakielistä lukemista edistäviä toimintatapoja. Niistä on valittu toimivimmat, joita on markkinoitu koko Helmet-alueella. Malleja ovat mm. kaksikielinen satutunti ja monikielinen satudiplomi. Perheille on tuotettu monikielinen verkkomateriaali, joka kannustaa lukemaan lapsille.

Liikuntapalveluissa kaupunginhallitus hyväksyi (47/3.12.2018, §14) kaupunkilaajuisen liikkumishjelman kahdeksan tavoitealuetta ja ohjelman mittarit sekä merkitsi tiedoksi vuosien 2018–2021 toimenpidesuunnitelman. Liikkumishjelman etenemistä mitataan ohjelman omilla mittareilla ja siitä raportoidaan kaupunginhallitukselle vuosittain. Lisäksi liikuntapalveluissa on vuoden 2019 alussa aloitettu palvelupolun kehittäminen asiakasohjauksen tueksi ja asiakaspalvelukoulutusten etenemisestä vuosina 2019, 2020 ja 2021 on sovittu. Palvelukokonaisuus on myös tehnyt suunnitelman selkokielisten opasteiden pilotoinnista liikuntapaikoilla.

Helsinki ehkäisee eriarvoistumista

Eriarvoistumiskehityksen pysäyttämiseen liittyvät toimenpiteet ovat käynnistyneet hyvin erityisesti nuoriin helsinkiläisiin kohdistuvien toimenpiteiden osalta. Kaupunkistrategian kärkihankeen nuorten syrjäytymiskehitystä ehkäisevän Mukana-ohjelman toimenpiteissä otetaan huomioon eri väestöryhmät ja huomioidaan se, että ulkomaalaistaustaiset nuoret ovat yliedustettuina syrjäytymisriskissä olevissa nuorissa. Ohjelmassa on muun muassa käynnistynyt Me-koulu-pilotteja eri puolilla Helsinkiä, lähdetty kehittämään toimenpiteitä lukutaidon vahvistamiseksi ja aloitettu kiusaamisen vastaisen ohjelmansa valmistelu. Kontulan alueella toteutettiin lisäksi työpajoja erityisesti maahanmuuttajataustaisten nuorten tasavertaisten koulutus- ja työllistymismahdollisuuksien sekä harrastusmahdollisuuksien edistämiseksi. Ohjaamon jalkautuva työ, nuorisopalveluiden jalkautuva monikulttuurinen nuorisotyö sekä Maahanmuuttajanuorten Helsinki -hankkeen työmuodot ovat saavuttaneet tavoitteensa ulkomaalaistaustaisten nuorten kohtaamisessa ja auttamisessa työn ja koulutuksen ääreen. Toimintamuotojen kehittäminen jatkuu edelleen strategiakauden aikana.

Sosiaali- ja terveystoimen vastuualueen toiminnot ovat vasta käynnistymässä ja esimerkiksi Kalasataman hyvinvointikeskuksen uuden terveydenhoitajan ja lääkärin yhteistyömallia pilotoivan hankkeen rekrytoinnit käynnistyvät kevään 2019 aikana. Samalla toimialalla on vahvistettu tietopohjaista palveluiden kehittämistä muun muassa kehittämällä asiakastytyytyväisyyskyselyitä ja yhteistyöllä terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen sekä kaupungin oman tilastoyksikön kanssa. Sosiaali- ja terveystoimessa on myös panostettu digitaalisten alustojen käytettävyyteen ja jatkokehitykseen palvelukielten lisäämiseksi suomen, ruotsin ja englannin ohella. Toimialalla toteutetaan myös kaupunginhallituksen myöntämällä kotoutumisen tuen erillismäärärahalla alueille keskittyvä Kotoutumisen sillat -hanke, jonka tavoitteena on tukea ulkomaalaistaustaisten helsinkiläisten sosiaalisia palveluita alueellisesti sekä panostetaan henkilöstön koulutukseen ulkomaalaistaustaisia helsinkiläisiä koskevien erityiskysymysten parissa.

Asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelman (AM-ohjelman), Kotikaupunkina Helsinki 2016, tavoitteiden toteutuminen etenee odotetusti. Ohjelman seurantaraportti 2019 käsitellään kaupunginvaltuustossa toukokuussa 2019. Vuonna 2018 kaupunginkanslia käynnisti esikaupunkivyöhykkeen kehittämiseksi alueellisten kaupunkiuudistusprojektipilottien valmistelun. Kaupunkiuudistusprojekteissa on tavoitteena koota yhteen alueellisia toimenpiteitä asuinalueiden kehittämiseksi yhteistyössä toimialojen kanssa. Projekteissa huomioidaan myös ulkomaalaistaustaisten helsinkiläisten asumisen tarpeet sekä mahdollistetaan alueiden monimuotoisuuskehitys kestävästi.

27.05.2019

Asia/6

Liitteinä tarkempi katsaus kotouttamisohjelman toimenpiteiden etene-
miseen (liite 1) sekä Kaikkien Stadi – Helsingin kotouttamisohjelma
2017-2021 (liite 2).

Esittelijä

elinkeinojohtaja
Marja-Leena Rinkineva

Lisätiedot

Laura Kyntölä, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36666
laura.kyntola(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Kotouttamisohjelman raportti
- 2 Kotouttamisohjelma 2017-2021

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallituksen elinkeinojaosto 28.05.2018 § 31

HEL 2018-001892 T 00 01 06

Päätös

Kaupunginhallituksen elinkeinojaosto päätti hyväksyä Helsingin kau-
pungin kotouttamisohjelman 2017–2021 periaatteet.

Käsittely

28.05.2018 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Suldaan Said Ahmed: Lisäsehdotus sivu 7 kpl 3.

Helsinki tunnistaa erityistä tukea tarvitsevien kuten yksin maahan ja
oppivelvollisuusiän loppuvaiheessa maahan tulleiden kotoutumisen
haasteita ja tukee osana kotouttamisohjelmaansa myös hyviksi havait-
tuja kansalaistoiminnan malleja, kuten nuorten kummiperhetoiminta, ja
tunnistaa kansalaistoiminnan merkityksen kotoutumisessa.

Kannattaja: Jenni Pajunen

Vastaehdotus:

Jenni Pajunen: Lisäsehdotus s3. Periaate 1 kappale 2 loppuun:

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

27.05.2019

Asia/6

"Lisäksi kaupunki pyrkii rakentamaan säännöllisen seurannan valtion kanssa, jotta ymmärretään kauanko siirtyminen maahantulosta työlliseksi kokonaisuudessaan kestää ja miten em. aikaa voitaisiin lyhentää."

Kannattaja: Silja Borgarsdottir Sandelin

Vastaehdotus:

Silja Borgarsdottir Sandelin: Lisäysehdotus kotouttamisohjelman 2017-2021 periaatteisiin, tiivistelmään s. 1:

Helsinki varmistaa onnistuneen kotouttamisen sekä suomeksi että ruotsiksi.

Kannattaja: Suldaan Said Ahmed

Elinkeinojaosto hyväksyi yksimielisesti vastaehdotusten mukaisesti muutetun ehdotuksen.

07.05.2018 Pöydälle

Esittelijä

elinkeinojohtaja
Marja-Leena Rinkineva

Lisätiedot

Laura Kyntölä, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36666
laura.kyntola(a)hel.fi

Ilkka Haahtela, maahanmuutto- ja työllisyysasioiden päällikkö, puhelin: 09 310 25565
ilkka.haahtela(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 22.05.2018 § 142

HEL 2018-001892 T 00 01 06

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti esittelijän ehdotuksen mukaisesti merkitä tiedoksi sosiaali- ja terveystoimialan toimenpidekokonaisuuden Helsingin kotouttamisohjelmassa 2017–2021.

Käsittely

22.05.2018 Ehdotuksen mukaan

Asiassa tehtiin seuraava vastaehdotus:

Vastaehdotus 1:

Jäsen Mari Rantanen: Korvataan kohdan "Toimintaympäristö strategia-kaudella" ensimmäinen kappale kokonaan seuraavasti: "Helsingin

27.05.2019

Asia/6

väestönkasvu ja työkäisten määrän kasvu perustuu vahvasti maahanmuuttoon. Kilpailukykyä voidaan mahdollisesti parantaa houkuttelemalla osaavaa erityisosaamista vaativaa työvoimaa ja yrittäjiä ulkomailta. Työvoiman turvaamisessa ja kotoutumistoimenpiteitä suunniteltaessa on kuitenkin otettava huomioon, että ulkomaalaistaustaisten työmarkkina-asemassa ja koulutustasossa on suuria eroja kieliryhmien välillä ja sisällä. Tästä johtuen tarvitaan myös kohdennettuja toimenpiteitä lähinnä kielikoulutukseen panostamisessa. Panostaminen erityisesti kielikoulutukseen ja nopeaan integraatioon osaksi yhteiskuntaa voi työllisyysaste ja hyvinvointi lisääntyä ulkomaalaistaustaisten ihmisten osalta. Kotoutuminen ei ole pelkästään yhteiskunnan asia vaan edellyttää myös aktiivisuutta ihmiseltä, joka haluaa kotoutua. Lähtökohtaisesti Helsingin tulee panostaa työperäisen maahanmuuton osuuden lisäämiseen kokonaismaahanmuutosta, jossa itse asiassa kotoutumistoimien osuus on vähäinen ja perustuu kotoutumiseen työpaikan kautta."

Jäsen Mari Rantasen vastaehdotus raukesi kannattamattomana.

08.05.2018 Pöydälle

24.04.2018 Pöydälle

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Maija Eloranta, erityissuunnittelija, puhelin: 310 51946
maija.eloranta(a)hel.fi

Sari Karisto, etelän aikuissosiaalityön päällikkö, puhelin: 310 37579
sari.karisto(a)hel.fi

Maarit Sulavuori, va. perhe- ja sosiaalipalvelujen johtaja, puhelin: 310 62401
maarit.sulavuori(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566